

Na osnovu člana 16 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu (" Službeni list CG ", br. 34/14 i 44/2018), Upravni odbor je dana 19.03.2021. godine, donio

PRAVILNIK O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADAU

OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se određeni skup mjera zaštite na radu u cilju stvaranja bezbjednijih uslova rada zaposlenih u JP Kulturni centar Bar (u daljem tekstu: Preduzeće), kao sastavnog dijela organizacije rada i radnog procesa.

Ovim pravilnikom se obezbjeđuju i utvrđuju:

- mjere zaštite i zdravlja na radu i način njihovog spovođenja;
- prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih;
- način obavljanja stručnih poslova i zaštite i zdravlja na radu;
- način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih;
- način osposobljavanja i provjere osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad;
- korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- obim, rokovi i način pregleda i ispitivanja oruđa i uređaja za rad, elektroinstalacija i drugih instalacija, postupak održavanja i vođenja evidencije o njihovom stanju;
- način provjere zaposlenih pod uticajem alkohola;
- i druga prava i obaveze zaposlenih iz oblasti zaštite na radu.

Član 2

Zaštita i zdravlje na radu, kao sastavni dio organizacije rada i radnog procesa u Preduzeću, obuhvata sve potrebne mjere i postupke za obezbjeđenje bezbjednih uslova rada i zaštite zdravlja koji se posebno ostvaruju:

- pravilnim projektovanjem i izvođenjem radnih i pomoćnih prostorija;
- pravilnim izborom, nabavkom i održavanjem opreme za rad i uređaja;
- osposobljavanjem zaposlenih za siguran i bezbjedan rad na poslovima na kojima su raspoređeni;
- obezbjeđenjem zaposlenih potrebnim, odgovarajućim ličnim zaštitnim sredstvima i opremom;
- obezbjeđenjem preventivne zaštite zdravlja zaposlenih i pružanjem prve pomoći kod nastanka povrede na poslu;
- i drugim mjerama kojima se doprinosi ličnoj i kolektivnoj bezbjednosti zaposlenih na radu.

Član 3

Za sprovođenje zaštite i zdravlja na radu u Preduzeću i preduzimanje radnji i postupaka u oblasti zaštite i zdravlja na radu, saglasno zakonu, Kolektivnom ugovoru, Statutu i drugim opštim aktima preduzeća, kao i aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, odgovorni su direktor, neposredni rukovodioci, stručno lice zaštite na radu i svaki zaposleni u Ustanovi.

Član 4

Pravo na zaštitu i zdravlje na radu imaju svi zaposleni koji su zasnovali radni odnos, odnosno zaključili ugovor o radu, lica koja obavljaju rad radi osposobljavanja kao i lica koja po bilo kom pravnom osnovu obavljaju rad u Preduzeću.

Član 5

Zaštita životne sredine i zaštita od požara uređuje se drugim opštim aktima, planovima i programima Preduzeća.

Član 6

Preduzeće je obavezno da redovno vrši kolektivno osiguranje zaposlenih od posledica nesrećnog slučaja na poslu i van posla (nezgode) i rizika smrti usled bolesti.

Član 7

U skladu sa zakonom bezbjedni uslovi rada ostvaruju se primjenom adekvatnih mjera i aktivnosti kao: prethodne mjere zaštite, opšte mjere zaštite, posebne mjere zaštite, kao i ostale mjere zaštite koje se ne mogu otkloniti tehničkim rješenjima uz primjenu opštih i posebnih mjera zaštite.

Član 8

Prethodne mjere zaštite primjenjuju se na sredstvima za rad, instalacijama i objektima u fazi njihove: nabavke, izgradnje i montaže tj. pripreme za rad, radi stvaranja što bezbjednijih uslova rada, manipulacije, opsluživanje, kretanje i boravak zaposlenih u radnom prostoru.

Član 9

Za sve zaposlene i lica koja se kreću u radnom prostoru izvori opasnosti koji u manjoj ili većoj mjeri čine potencijalni rizik otklanjaju se opštim mjerama zaštite na radu kao što su:

- opasnost pri kretanju na radu;
- dejstvo električne struje – izvori napajanja;
- dejstvo buke i vibracije;
- opasnosti pri manipulaciji i održavanju sredstava za rad;
- fizičko-hemijske štetnosti.

Član 10

Opasnosti koje se ne mogu otkloniti primjenom opštih mjera zaštite, a odnose se na posebne uslove rada koji se javljaju na pojedinim mjestima ili pri vršenju određenih povremenih poslova (rad sa materijama koje izazivaju hemijske i fizičke štetnosti) sprječavaju se posebnim mjerama zaštite.

Član 11

Na svakom radnom mjestu rad mora biti organizovan tako da svaki zaposleni sa potrebnom radnom sposobnošću uz normalnu pažnju može raditi bez opasnosti po sopstveni život i zdravlje (kao i život i zdravlje ostalih), bez opasnosti za sredstva i opremu kojom posredno – neposredno rukuje, radi, kao i životnu sredinu.

Član 12

U skladu sa sopstvenim potrebama u programima i planovima razvoja Preduzeća predviđaju se i mjere unapređenja zaštite na radu kao i obezbjeđenja adekvatnih sredstava za realizaciju tih mjera.

II MJERE ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU I NAČIN NJIHOVOG SPROVOĐENJA

Član 13

Mjere zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: mjere zaštite) su svi koraci, preventivne i druge mjere koje se preduzimaju ili planiraju na svim nivoima rada u Preduzeću, radi sprječavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih. Mjere zaštite planiraju se i obezbjeđuju se u svim procesima rada, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih, u postupku:

- 1) korišćenja i održavanja objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namijenjenih za rad na otvorenom prostoru, u cilju bezbjednog odvijanja procesa rada;
- 2) korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svim pripadajućim sredstvima za rad, u cilju bezbjednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklimе i osvjetljenja na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama;
- 3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja sredstava za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu zaštitu i zdravlje na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprječava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih;
- 4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;

5) korišćenja sredstava i opreme lične zaštite i zdravlja na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih mjera zaštite;

6) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Mjere zaštite ne mogu proizvesti nikakve troškove za zaposlenog.

Član 14

Preduzeće je dužno da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje. U aktu o procjeni rizika određuju se radna mjesta sa povećanim rizikom, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u radnom procesu ili za korišćenje pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Član 15

Ustanova je dužna da sprovodi mjere zaštite, poštujući sljedeća načela:

- izbjegavanje rizika;
- procjenjivanje rizika;
- eliminisanje rizika na izvoru;
- prilagođavanje rada i radnog mjesta zaposlenom, naročito u pogledu konstruisanja radnog mjesta, izboru sredstava za rad, izboru radnih i proizvodnih metoda sa osvrtom na naročito izbjegavanje monotonog rada i rada pri već određenoj brzini i smanjenja njihovog dejstva na zdravlje;
- prilagođavanje tehničkom napretku;
- zamjena opasnih bezopasnim ili manje opasnim okolnostima;
- razvoja sveobuhvatne politike zaštite i zdravlja na radu, koja uključuje tehnologiju, organizaciju rada, radne uslove, međuljudske odnose i faktore radne sredine;
- davanje prednosti kolektivnim mjerama zaštite u odnosu na individualne mjere zaštite;
- davanje odgovarajućih uputstava i obavještenja zaposlenim.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Član 16

U sprovođenju zaštite i zdravlja na radu Preduzeće ima pravo, obaveze i odgovornosti da:

- organizuje poslove zaštite na radu (način obavljanja stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu) primjerno svojoj organizacionoj strukturi, na način koji obezbjeđuje ličnu sigurnost zaposlenih, bezbjednu radnu sredinu i zaštitu životne sredine;
- utvrdi mjere zaštite na radu i način njihovog sprovođenja;
- donosi program osposobljavanja zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i način osposobljavanja i provjere osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad;

- zaposlenom izda na upotrebu i korišćenje sredstva i opremu lične zaštite koja mu pripadaju, shodno zanimanju i uslovima rada;
- prati osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad;
- uredi način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih;
- izdaje propisane isprave o povredama na radu;
- vodi evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu,
- obezbjeđuje pružanje prve pomoći;
- vrši potrebna obavještanja inspekcije rada za oblast zaštite na radu, i vrši druge poslove utvrđene zakonom i posebnim propisima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Procjena rizika

Član 17

Preduzeće je dužno da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje.

U aktu o procjeni rizika određuju se radna mjesta sa povećanim rizikom, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u radnom procesu ili za korišćenje pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika u slučaju:

- pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada;
- kada postojeće mjere zaštite nijesu dovoljne, odnosno nijesu odgovarajuće;
- adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta;
- teške, kolektivne i smrtne povrede na radu;
- kada je procjena rizika zasnovana na podacima koji ne odgovaraju stvarnom stanju;
- promjene djelatnosti.
- Poslodavac je dužan da zaposlene na transparentan način upozna sa aktom o procjeni rizika.

Član 18

U sprovođenju zaštite i zdravlja na radu neposredni rukovodilac ima prava, obaveze i odgovornosti:

- da zaposlenog na pogodan način upozna sa uslovima rada i izvorima opasnosti i štetnosti na radnom mjestu,
- da zaposlenog poučava o namjeni i načinu upotrebe sredstava i opreme lične i kolektivne zaštite, upozorava ga na posledice do kojih može doći zbog neupotrebe ili nepravilne upotrebe,

- da ne dozvoli zaposlenom koji ne upotrebljava propisana sredstva za opremu za ličnu i kolektivnu zaštitu, da obavlja posao na radnom mjestu,
- da povremeno u toku rada kontroliše obučenosť zaposlenog u vezi sa zaštitom na radu,
- da podnosi prijavu protiv zaposlenog koji se ne pridržava mjera zaštite i zdravlja na radu,
- da obezbijedi da zaposleni za vrijeme rada ne uživa alkohol ili druga sredstva zavisnosti, odnosno da zaposleni koji je pod uticajem istih bude udaljen sa rada,
- preduzima mjere za otklanjanje kvarova ili drugih nedostataka koji bi mogli ugroziti bezbjednost na radu, i
- obezbijedi redovne periodične preglede i ispitivanja oruđa za rad, saglasno ovom pravilniku.

Kolektivno osiguranje

Član 19

Preduzeće je dužno da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom. Premije za osiguranje padaju na teret Preduzeća, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja i oboljenja u vezi sa radom.

Uslovi i postupci osiguranja od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom zaposlenih uređuju se posebnim zakonom.

IV PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Član 20

Zaposleni ima pravo:

- da se prilikom zasnivanja radnog odnosa upozna sa propisima i mjerama zaštite i zdravlja na radu i njihovim sprovođenjima,
- da bude obavješćavan o svim promjenama u radnom procesu koje mogu uticati na njegovo zdravlje i bezbjednost na radu,
- da dobije i namjenski koristi i održava sredstva i opremu lične zaštite,
- da odbije da radi kada smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nijesu sprovedene propisane mjere zaštite na radu, sve dok ne budu sprovedene,
- da predlaže mjere za sprovođenje i unapređivanje zaštite i zdravlja na radu,
- da ukazuje neposrednom rukovodiocu i sindikatu na propuste u sprovođenju zaštite i zdravlja na radu,
- da inspekciji rada podnosi zahtjev za zaštitu prava iz zaštite i zdravlja na radu u propisanim slučajevima,
- da ostvaruje i druga prava iz zaštite i zdravlja na radu utvrđena važećim propisima.

Član 21

Zaposleni je obavezan:

- da se osposobi za rad na siguran način radi bezbjednosti svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih zaposlenih na koje njegov rad može imati štetno dejstvo,
- da se pridržava utvrđenih mjera zaštite i zdravlja na radu,
- da pravilno rukuje oruđima za rad, opasnim materijama i postupa po uputstvima proizvođača i uputstvima za bezbjedan rad koje utvrdi Ustanova,
- da se stara o sprovođenju i unapređenju zaštite na radu,
- da namjenski koristi sredstva i opremu lične zaštite, da pažljivo rukuje njima i da ih održava u ispravnom stanju,
- da se prije početka rada na određenom radnom mjestu upozna sa propisanim mjerama zaštite na radu i u vezi sa radom, organizovanjem i sprovođenjem zaštite na radu u Ustanovi i njegovom dijelu u kojem radi,
- da se podvrgne osposobljavanju za rad na bezbjedan način,
- da odmah obavijesti neposrednog rukovodioca o kvarovima ili drugim nedostacima, koji bi mogli ugroziti bezbjednost na radu,
- da se podvrgne alko testu i da ne započinje rad, odnosno nastavlja rad, ukoliko je pod uticajem alkohola,
- da prije napuštanja mjesta rada ostavi sredstva za rad u stanju koje ne ugrožava druge zaposlene i sredstva rada,
- da saraduje sa drugim zaposlenim i neposrednim rukovodiocem po pitanjima iz oblasti zaštite na radu, i
- da izvršava druge obaveze iz zaštite na radu utvrđene važećim propisima.

Zabrana upotrebe sredstava zavisnosti

Član 22

Zaposleni ne smije da započne i obavlja rad pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti.

Zaposleni je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem sredstava zavisnosti.

Provjera iz stava 2 ovog člana vrši se pomoću odgovarajućih sredstava i aparata (alkometar i dr.) ili stručnim pregledom medicinske ustanove.

O izvršenoj provjeri lica iz stava 3 ovog člana sastavljaju zapisnik i o rezultatima provjere izvještavaju odgovorno lice Preduzeća. Zaposleni kod koga se utvrdi veći procenat alkohola od procenta dozvoljenog zakonom ili kod koga se utvrdi da je pod uticajem sredstava zavisnosti, čini težu povredu radne obaveze i ne smije započeti rad. Zaposleni koji odbije da se podvrgne provjeri, čini težu povredu radne obaveze i ne smije započeti rad, dok se ne podvrgne provjeri.

Odgovornost zaposlenih

Član 23

Zaposleni podliježe odgovornosti u slučaju nepridržavanja propisanih mjera zaštite i neizvršavanja obaveza utvrđenih zakonom i aktima poslodavca.

V ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU

Obavljanje stručnih poslova

Član 24

Poslodavac je dužan da organizuje i obavlja stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica.

Poslodavac, radi obavljanja poslova zaštite i zdravlja na radu, može da:

- odredi stručno lice;
- organizuje stručnu službu za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručna služba);
- angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova.

Stručna služba ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce.

Poslodavac je odgovaran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja tih poslova.

Lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu polažu stručni ispit pred Komisijom koju imenuje nadležni državni organi.

Član 25

Stručno lice, odnosno stručna služba vrši sljedeće poslove:

- savjetuje poslodavca pri planiranju, izboru i održavanju sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- savjetuje poslodavca kod opremanja i uređivanja radnog mjesta, uzimajući u obzir i uslove radne sredine;
- učestvuje u izradi stručne podloge za akt o procjeni rizika;
- organizuje prethodna i periodična ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklima i osvjetljenosti);
- organizuje periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija;

- predlaže mjere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizicima;
- na svim poslovima kod poslodavca prati primjenu mjera zaštite i održavanja sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;
- obezbjeđuje uputstva za bezbjedan rad i kontroliše njihovu primjenu;
- prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim bolestima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izvještaje sa predlozima mjera za poslodavca;
- priprema i učestvuje u osposobljavanju zaposlenih za bezbjedan rad;
- predlaže mjeru zabrane rada na radnom mjestu ili upotrebe sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog, o čemu odmah obavještava poslodavca i predstavnika zaposlenih;
- neposredno saraduje i koordinira po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu sa ovlašćenom ustanovom za zdravstvenu zaštitu zaposlenih;
- vodi i stara se o evidencijama iz zaštite i zdravlja na radu;
- druge poslove koje mu odredi poslodavac.

U slučaju kada Odgovorno lice Preduzeća dozvoli dalji rad i pored preduzetih mjera u smislu stava 1 alineja 11 ovog člana stručno lice dužno je da o tome obavijesti Inspekciju rada.

Član 26

Stručne poslove zaštite i zdravlja na radu iz prethodnog člana može da obavlja pravno ili fizičko lice koje ispunjava uslove u pogledu kadrova, organizacije, tehničkih i drugih uslova koje propisuje Ministarstvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore.

Pravna i fizička lica iz stava 1 ovog člana mogu da vrše i sljedeće poslove:

- pripreme akta o procjeni rizika, sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje,
- periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija i sredstava i opreme lične zaštite i zdravlja na radu,
- ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, osvijetljenosti i mikrokline),
- reviziju (ocjenu) tehničke dokumentacije sa aspekta primijenjenosti preventivnih mjera zaštite i zdravlja na radu, tehničkih propisa i standarda, radi utvrđivanja obezbijedenosti zaštite zaposlenih u objektima za koje je urađena tehnička dokumentacija, za procese rada koji će se obavljati u njima i
- osposobljavanje i provjeru osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih.

Pravna i fizička lica podnose Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Crne Gore zahtjev sa potrebnom dokumentacijom za dobijanje ovlašćenja za obavljanje određenih poslova zaštite i zdravlja na radu. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore rješenjem ovlašćuje pravna ili fizička lica da mogu obavljati određene poslove iz zaštite i zdravlja na radu u skladu sa zakonom i vodi registar ovlašćenih organizacija. Pravna i fizička lica snose stvarne

troškove nastale u postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje ovlašćenja za vršenje poslova zaštite i zdravlja na radu, a visinu troškova utvrđuje Ministarstvo finansija i socijalnog staranja Crne Gore. Ovlašćenje se izdaje na rok od tri godine, a može se obnoviti pod istim uslovima.

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Član 27

Preduzeće je dužano da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih, a posebno zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta, odnosno poslove sa posebnim uslovima rada i u slučajevima ponovnog angažovanja na rad zaposlenog koji je odsustvovao sa rada više od godinu dana.

Vrstu, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz stava 1 ovog člana, kao i uslove koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove rada.

Član 28

Preduzeće pri upućivanju zaposlenog na zdravstveni pregled, dostavlja podatke o posebnim uslovima rada sa naznakom štetnosti i opasnosti radnog mjesta na koje je zaposleni raspoređen. Izvještaj o zdravstvenom pregledu zaposlenog o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje određenih poslova dostavlja se direktoru, na način da se ne naruši princip povjerljivosti ličnih podataka. Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu zdravstvenih pregleda zaposlenih u svrhu diskriminacije zaposlenih.

VII RADNA MJESTA SA POSEBNIM USLOVIMA RADA

Član 29

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji i pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti. Radna mjesta na kojima se poslovi obavljaju pod posebnim uslovima rada smatraju se:

- radna mjesta na kojima postoji povećani rizik od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja zaposlenih;
- radna mjesta koja zbog specifičnosti zahtjeva procesa rada uslovljavaju posebne zdravstvene i psihološke sposobnosti zaposlenih za rad na tom radnom mjestu i
- radna mjesta na kojima se obavljaju specifični tehnološki procesi rada u kojima ne postoji mogućnost primjene pojedinih propisanih mjera zaštite i zdravlja na radu.

Radna mjesta pod posebnim uslovima rada, način i rokove provjere sposobnosti zaposlenog za rad na tim poslovima utvrđena su propisima, opštim aktima, odnosno kolektivnim ugovorom poslodavca, u skladu sa prethodno izvršenom procjenom rizika.

Član 30

Na radno mjesto pod posebnim uslovima rada može se rasporediti zaposleni koji ispunjava uslove propisane zakonom, Kolektivnim ugovorom i aktom o sistematizaciji radnih mjesta, pod uslovom da je na prethodnom zdravstvenom pregledu utvrđena zdravstvena sposobnost zaposlenog za bezbjedan rad na tom radnom mjestu.

Odgovorno lice Preduzeća ne smije rasporediti zaposlenog da radi na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada odnosno sa povećanim rizikom, ukoliko prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane uslove.

Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada odnosno sa povećanim rizikom rada je dužan da odmah obavijesti odgovorno lice Preduzeća, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi zdravstveni pregled na koji ga je uputio poslodavac.

Poslodavac je dužan da zaposlenog koji obavlja poslove sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uputi na zdravstveni pregled prije isteka roka utvrđenog propisom, kada to ocijeni ovlašćena ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u skladu sa aktom o sistematizaciji.

Ukoliko se zaposleni ne može rasporediti, u smislu stava 5 ovog člana, poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava u skladu sa propisima i kolektivnim ugovorom.

VI OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH

Član 31

Svi zaposleni u Preduzeću, bez obzira na stepen stručne spreme i poslove koje obavljaju, dužni su da se osposobe iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Zaposleni se osposobljava za bezbjedan rad:

- prije zasnivanja radnog odnosa,
- raspoređivanja na drugo radno mjesto,
- uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad,
- promjene procesa rada,
- i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.

Član 32

Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad vrši se u toku radnog vremena po Programu osposobljavanja zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu koji donosi odgovorno lice Preduzeća. Sadržaj i trajanje osposobljavanja zavisi od vrste radnog mjesta i uslova rada na radnom mjestu na kome je zaposleni raspoređen. Obuka zaposlenih za bezbjedan rad se sprovodi u vidu teorijske i praktične obuke u toku koje se zaposleni priprema za neposredno vršenje poslova i radnih zadataka za koje je obučan za bezbjedan rad.

Član 33

Program osposobljavanja iz člana 32 ovog pravilnika sadrži naročito: upoznavanje sa propisanim mjerama i normativima zaštite na radu, opasnostima od povreda na radu i profesionalnim oboljenjima, sa ličnim sredstvima zaštite i njihovom upotrebom, opasnostima na oruđima i uređajima za rad (mjerama zaštite), pružanja prve pomoći.

Programom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se način provjere osposobljenosti zaposlenih iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Član 34

Poslije izvršene obuke vrši se provjera osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad. Zaposleni koji ne pokaže dovoljnu osposobljenost iz zaštite i zdravlja na radu, dužan je da nastavi sa obučavanjem u skladu sa programom osposobljavanja i da se podvrgne ponovnoj provjeri osposobljenosti.

Član 35

Zavisno od radnog mjesta, sadržaj programa obuke zaposlenih za bezbjedan rad u teoretskom dijelu obuhvata:

- osnove zaštite na radu, organizovanje zaštite na radu u Preduzeću,
- prava i obaveze zaposlenih u Preduzeću,
- rizike po zaposlene kojima su izloženi tokom rada,
- uputstva o pravilnom korišćenju opreme i uređaja za rad, kao i sredstva lične zaštite,
- način upotrebe sredstava za gašenje požara (opasnosti od nastajanja požara),
- način pružanja prve pomoći i transport zaposlenog u slučaju povrede na poslu.

Član 36

Postupak obuke zaposlenog kada promijeni radno mjesto ili kada se promijeni tehnološki postupak vrši se na isti način kao kada stupa na posao (pod uslovom da su izmjene radnog mjesta i tehnološkog postupka takve da bitno odstupaju od ranije procijenjenih opasnosti po bezbjedan rad).

Član 37

Provjeru znanja vrši posebna komisija koju obrazuje odgovorno lice ili ovlaštena organizacija koja se bavi poslovima osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad, kao i provjere osposobljenosti zaposlenih iz oblasti zaštite na radu. Provjera stečenog znanja vrši se putem testiranja, preko profilisanih testova shodno postojećim uslovima rada, nazivu radnog mjesta i adekvatnim propisima i standardima.

Provjera znanja vrši se samo za materiju koja je određena programom za radno mjesto na kojem je zaposleni angažovan – raspoređen.

Zaposleni koji odgovori na 70% i više pitanja iz materije zaštite na radu dokazuje da je sa uspjehom stekao potrebno znanje iz ove oblasti.

Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlju na radu

Član 38

Preduzeće je dužno da zaposlenog ili njegovog predstavnika informiše u vezi sa:

- rizicima po bezbjednost i zdravlje i zaštitnim preventivnim mjerama i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta ili posla;
- mjerama prve pomoći u slučaju povrede na radu, zaštite od požara i postupku evakuacije i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera;
- pravima u oblasti medicine rada, higijene rada i ergonomije;
- zdravstvenim opasnostima na radu;
- planovima, mjerama i odlukama koje bi mogle štetno da se odraze na zdravlje zaposlenih usled zagađenja vazduha, buke ili vibracija na radnom mjestu.

Preduzeće je dužno da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim u stavu 1 ovog člana.

Saradnja sa zaposlenim, predstavnikom zaposlenih i sindikatom

Član 39

Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da saraduju u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu u skladu sa ovim zakonom, a naročito u vezi sa:

- svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu;
- postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu, određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu;

- podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima;
- odlukama o mjerama zaštite koje se moraju preduzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste;
- evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana;
- izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;
- mjerama i radnjama inspeksijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu;
- angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova;
- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja i provjere osposobljenosti iz zaštite i zdravlja na radu.

Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspeksijskog nadzora.

Član 40

Sindikatski zaposlenih ima pravo da:

- daje mišljenje o pitanjima zaštite i zdravlja na radu;
- zahtijeva primjenu propisanih mjera, zaštiti na radu u slučaju da se sprovede;
- zahtijeva inspeksijski nadzor kada ocijeni da poslodavac nije obezbijedio propisane mjere zaštite i da prisustvuje inspeksijskom nadzoru.

VIII PREGLEDI I ISPITIVANJA ORUĐA ZA RAD I ELEKTROINSTALACIJA

Prethodni i periodični pregledi

Član 41

Prethodni i periodični pregledi i ispitivanja tehnoloških procesa i sredstava za rad vrše se u cilju obezbjeđivanja kvaliteta izvedenih radova i rada na propisan način u toku izvođenja procesa rada.

Poslodavac je dužan da zaposlenim sredstva za rad da na upotrebu, samo ako posjeduje stručni nalaz, odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijđene propisane mjere zaštite.

Sredstva za rad i sredstva i oprema lične zaštite na radu

Član 42

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni

primjenom odgovarajućih mjera zaštite, vrši se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Preduzeće je dužno da zaposlenom nabavi i izda na upotrebu sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu neophodne za njegovo radno mjesto, samo ako za njih raspolaže sa propisanom dokumentacijom na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjednosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika na radu sa njima i da su obezbijeđene sve mjere zaštite koje su određene dokumentacijom u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu.

U izuzetnim slučajevima, kada poslodavac nije u mogućnosti da pribavi propisanu dokumentaciju iz stava 2 ovog člana, može da je pribavi od pravnog lica ili preduzetnika registrovanog za obavljanje tih poslova.

Preduzeće je dužno da obezbijedi da zaposleni sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom i da u postupku upotrebe primjenjuje propisane mjere zaštite.

Član 43

Preglede i ispitivanja mogu vršiti subjekti koji ispunjavaju sve propisane uslove i imaju ovlašćenje za obavljanje ovih poslova izdato od nadležnog državnog organa. O izboru ovlašćene organizacije za vršenje pregleda i ispitivanja odlučuje odgovorno lice Preduzeća i sa ovlašćenom organizacijom zaključuje ugovor u ime Preduzeća.

Pregled i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija

Član 44

Periodični pregledi i ispitivanje gromobranskih instalacija vrše se u cilju dokazivanja da je gromobranska instalacija urađena po projektu u skladu sa propisima iz zaštite na radu, standardu i drugim propisima.

Periodični pregledi i ispitivanja gromobranskih instalacija vrše se:

- prije puštanja u rad
- nakon rekonstrukcije ili adaptacije
- nakon prestanka korišćenja u trajanju duže od šest mjeseci
- u roku od 36 mjeseci od predhodnog pregleda i ispitivanja.

Član 45

Pregled i ispitivanje na elektroinstalaciji koja nije u protiveksplozijskoj zaštiti vrše se u cilju dokazivanja da li je električna instalacija izvedena u skladu sa propisima iz zaštite na radu, standardima i drugim propisima iz elektroprivredne djelatnosti.

Periodični pregledi i ispitivanja elektroinstalacija vrše se:

- prije puštanja u rad
- nakon rekonstrukcije ili adaptacije
- nakon prestanka korišćenja u trajanju duže od šest mjeseci
- u roku od 36 mjeseci od prethodnog pregleda i ispitivanja.

Postupak održavanja oruđa za rad i električnih instalacija

Član 46

Preduzeće obezbjeđuje redovno održavanje oruđa za rad i električnih instalacija u ispravnom stanju radom svojih stručnih lica i angažovanjem ovlašćenih organizacija.

Oruđa za rad se koriste u skladu sa tehničkim uputstvom proizvođača, odnosno tehničkim propisima i odgovarajućim standardima.

Član 47

Za održavanje oruđa za rad odgovorni su zaposleni zaduženi za njihovo održavanje, zaposleni koji ih koriste, organizacione jedinice kod kojih su oruđa za rad i električne instalacije u funkciji.

Ispitivanje radne sredine

Član 48

Preduzeće vrši ispitivanje u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se pri radu koriste, transportuju ili skladište potrebne materije (shodno postojećoj djelatnosti) radi utvrđivanja da li radna sredina odgovara uslovima utvrđenim propisima zaštite na radu.

Preduzeće vrši ispitivanja osvetljenja i mikrokline u radnim i pomoćnim prostorijama.

Preduzeće vrši ispitivanja u prostorijama i na radnim mjestima u kojima se pri procesu rada pojavljuju:

- hemijske štetnosti (gasovi, pare, dim, prašina),
- fizičke štetnosti (buka, vibracije, štetna zračenja),
- biološke štetnosti,
- štetna zračenja, i
- nepovoljni mikroklimacki uslovi.

Ispitivanja iz st. 1 i 2 ovog člana Preduzeće vrši saglasno Zakonu o zaštiti i zdravlju na radu i to od strane stručne i ovlašćene ustanove registrovane za ovu vrstu poslova.

IX SREDSTVA I OPREMA LIČNE ZAŠTITE NA RADU

Član 49

U cilju ostvarivanja bezbjednih uslova rada Preduzeće je dužno da obezbijedi, izda na upotrebu sredstvo i opremu lične zaštite svim zaposlenima na radu.

Sredstvima iz stava 1 ovog člana smatraju se: odjeća, obuća, rukavice i drugi predmeti i uređaji koji služe za sprečavanje povreda, profesionalnih oboljenja i drugih štetnih posledica.

Sredstva i oprema lične zaštite moraju biti urađena od kvalitetnog materijala, odgovarati propisanim standardima, snabdjevena propisanom dokumentacijom i ispravama.

Član 50

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava i opreme za ličnu bezbjednost na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih preventivnih mjera, vrši se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Nabavka opreme

Član 51

Preduzeće prilikom kupovine oruđa za rad na mehanizovani pogon, odnosno sredstva i opreme lične zaštite, dostavlja proizvođaču uslove u pogledu zaštite na radu koje moraju da ispunjavaju isporučena oruđa, odnosno sredstva i oprema lične zaštite.

X PRVA POMOC, ZAŠTITA OD POŽARA I EVAKUACIJA ZAPOSLENIH

Član 52

Preduzeće je dužno da preduzme potrebne mjere i odredi zaposlene za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju ovu oblast.

Za primjenu mjera iz stava 1 ovog člana mora da se obezbijedi veza sa službama u i van poslodavca, posebno u pogledu prve pomoći, hitne medicinske pomoći, spašavanja i zaštite od požara.

Broj zaposlenih iz stava 1 ovog člana, njihova osposobljenost i raspoloživa oprema zavisi od obima i/ili specifične opasnosti kod poslodavca.

Član 53

Za svaku povredu nastalu za vrijeme radnog vremena na mjestu rada (službenom putu i na putu od stana do radnog mjesta i obratno) Preduzeće je obavezno da izda Prijavu o povredi

na radu (popuni obrazac prijave) odmah po nastanku povrede, a najkasnije u roku od 24h od saznanja za nastalu povredu.

Ustanova je dužna da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od nastanka povrede, pisano prijavi inspekciji rada svaku smrtnu povredu na radu, kolektivnu povredu na radu i tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih.

XII EVIDENCIJA, IZVJEŠTAJI, SARADNJA

Evidencija

Član 54

Preduzeće je dužno da vodi i čuva propisanu evidenciju o:

- 1) radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom;
- 2) zaposlenim raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom;
- 3) povredama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi sa radom;
- 4) zaposlenim osposobljenim za bezbjedan rad;
- 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada;
- 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine;
- 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 8) izvještajima iz člana 50 ovog zakona;
- 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima;
- 10) tehničkoj dokumentaciji (glavne projekte);
- 11) dokumentaciji iz zaštite i zdravlja na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava za rad i sl.).

Izvještaji

Član 55

Preduzeće je dužno da, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih, o kojem obavještava upravni odbor preduzeća zajedno sa izvještajima o poslovanju.

Preduzeće je dužno da, na zahtjev nadležnog inspektora, obezbijedi izvještaj o stanju zaštite i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti kod poslodavca.

Preduzeće je je dužno da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od nastanka povrede, pisano prijavi Inspekciji rada svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih.

Preduzeće je dužno da izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu koji se propisuje aktom organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Saradnja

Član 56

Fond za zdravstveno osiguranje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, ovlaštene zdravstvene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih i druge zdravstvene ustanove dužni su da u vezi sa dostavljanjem podataka o povredama na radu, profesionalnim bolestima, bolestima u vezi sa radom i invalidima rada, sarađuju sa organom državne uprave nadležnom za poslove rada i da te podatke obezbjeđuju na zahtjev i mjesečno, a za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 28. februara naredne godine.

XIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57

Nepoštovanje odredbi ovog Pravilnika od strane zaposlenih predstavlja težu povredu radnih obaveza i dužnosti.

Član 58

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe sva akta kojim se reguliše oblast zaštite i zdravlja na radu i iste treba uskladiti sa istim.

Član 59

Izmjene i dopune ovog pravilnika vrše se na način i po postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 60

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom njegovog donošenja.

Bar, 19.03. 2021. godine

Predsjednica UO

Mr Dina Desančić

Dina Desančić